Vision, Mission, Institutional Core Values and Objectives

Vision Statement – "SANSKRIT FOR FUTURE'"

- Sanskrit Language is the storehouse of immense knowledge of yore that has influenced the nation for several years. Sanskrit unites the nation and leads it into prosperity.
- The arena of Sanskrit language is wide enough to incorporate various other streams of studies. Versatility of Sanskrit can be understood from its wide literature of scriptures to classic works like Grammar, science and technologies assuring that the future is clear and bright.
- *SANSKRIT FOR FUTURE*, as stated in our Vision, means 'to take Sanskrit to future generations with constant enhancement with the help of modern technology' and to create future of the country on the ground of Sanskrit heritage.
- Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University has not restricted itself to Sanskrit as Language but has been portraying it as a lifestyle and thought model that world can adopt and learn for leading a successful life.

Mission Statement – "SANSKRIT FOR ALL"

- KKSU has a mission to make Sanskrit available for All. The word 'All' here means people of all age groups, all streams of studies, all researches and anyone.
- It is our mandate to expand the periphery of Sanskrit Global with its vast literature that covers all knowledge areas.
- KKSU promotes the use of Sanskrit and is working hard to propagate the importance of Sanskrit through various projects and initiatives in order to reach and touch each individual life.

Distinctiveness of KKSU

- Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University has many distinct features among Sanskrit Universities in the country. The university in its vision and mission statements clearly defines its areas, functions and research focus.
  Sanskrit for All
  Sanskrit for Future
  Tradition for Innovation : Sri GolvalkarGuruji Gurukulam at Ramtek
  Making Self - sufficient Institution
  Connect with the society

Attested
Dgasti

Registrar
K. K. Sanskrit University
Ramtek, Dist. Nagpur

Sanskrit for All

- While having the entire Maharashtra state as its jurisdiction, the university is catering to the needs in the field of education in many modern disciplines like Yoga, Public Administration, Computer Applications, Library Science, Social work, Education, Hospitality Management, Fine Arts, and Performing Arts and so on through various academic programs in direct mode and distance mode also. It has made Sanskrit reachable to all irrespective of age, caste, creed or gender. .
- All these modern programs have content from Ancient Indic Wisdom along with 20% content from Sanskrit directly.
- Apart from this, the university is offering more than 50 certificate and diploma programs in various subjects including Naturopathy, PanchakrmaChikitsa, Vastuvidyaetc. with a blend of subjects tosuit for contemporary skilling programs.

Sanskrit for Future

- The University is marching towards making the Sanskrit content available to modern fields of studies and disciplines. In this aspect, the university is engaging with other modern universities.
- A number of Memorandum of Understanding and Agreements is signed with many other academic institutions. KKSU and Maharashtra Law university togetherare offering a Certificate program in Shastric Methodology of Argumentation for legal practitioners with a view to provide the basis of Shastric approach.
- Apart from this, the University is exploring possibilities in many fields like Computational Linguistics, Yoga Therapy, Vastuvidya and Architecture etc. This will create a road map for Sanskrit development with future aspirations of education in the nation.
- In this direction, KKSU has already started PG programs such as M.A. in Multidisciplinary Sanskrit, M.A. in Jyotish and Astronomy, M.Sc. in Yogic Science in its new Campus at Waranga near Nagpur.
- These programs will open up new avenues for Sanskrit studies involving many modern areas of studies.

Tradition for Innovation : Sri GolvalkarGuruji Gurukulam at Ramtek

- The university however has always focused on the core study of area of the university i.e., Sanskrit Literature, Veda, Vyakarana, VedangaJyotisham, Darshana, Yoga Shastra and Education in the campus. Traditional UG and PG programs are offered in Ramtek residential campus apart from modern Interdisciplinary and Multidisciplinary programs in its Nagpur city campus. The university has succeeded in attracting good number of students in core study areas.
- The university departments offer M.Phil. and Ph.D. research programs also in respective fields while giving prominence to Interdisciplinary research in a regular mode.
- The university encourages students by providing monthly scholarship in Ph.D. and M.Phil. programs.
- The university also encourages students to pursue traditional Shastric studies by proving scholarship to all its Gurukual Students monthly.

Attested

Agasti

Registrar
K. K. Sanskrit University
Ramtek, Dist. Nagpur

Making Self - Sufficiant Institution

- The university has taken up many steps to get self-reliant in many aspects.
- In order to be self-sufficient, it has increased its width of the academic services across the state.
- The university departments like Yoga and Jyothish offer programs in full self finance mode.
- From the revenue generated from these programs, the departments have appointed their contract teachers also.
- Besides this, the university has entered into Dual education system by offering programs in Open and Distance Mode.
- The Open and Distance Center is also another income generating source of the University to get self-sufficient.

Connect with the Society

- The universities cannot function isolated. They require social connect also.
- In order to connect with the society, KKSU has used its Directorate of VistaraSeva Mandal (VSM) and Outreach Programs.
- Under VSM, the university supports non-formal education by establishing connection with the local NGOs and other institutions which are working for the similar causes.
- Veda Pathashalas and such traditional institutions are recognized and provided an opportunity to work within the university system.
- Many workshops, short term programs are conducted.
- The consultancy services are also facilitated under this directorate.
- The Directorate of Outreach programs takesnote of needs of local surrounding area of the university and organizes programs accordingly.
- Two schools in the Ramtek taluka are adopted and supported under the concept of social responsibility of the university.
- Many skill enhancement programs and workshops are organized through the Out Reach Center to support the poor and needy people in and around Ramtek.
- On the eve of GandhiJayanti 150th year a new innovative Diploma program in Hospitality Studies is offered for poor students towards their employment with the industry linkages.

Institutional Core Values & Objectives

The core values are a set of principles that are aligned with Institute's mission that guide the University.

Ethics – Fostering a learning environment that promotes responsible, principled behavior which respects the dignity of all members of the institute and its stakeholders.

Integrity – Conducting all activities in an ethical manner. Commitment to practices that are fair, honest, and objective in dealing with students, faculty members, staff, and stakeholders at all levels of the society.

Attested

Registrar
K. K. Sanskrit University

Quality – Providing educational programs that lead to the acquisition of knowledge and skills necessary to achieve information literacy, career advancement, personal enrichment, leadership, and service to the society.

To ensure program quality, KKSU assesses practices, policies, and procedures on an ongoing basis to strengthen the overall effectiveness of curriculum, instructional delivery, and operations.

Strengthening Indic Knowledge Systems:

Commitment to encourage and strengthen the Indic Knowledge systems and wisdom through its various programs and academic activities.

Objectives

(1) to rejuvenate, cherish and disseminate the universal values, knowledge, wisdom and vision presented in Sanskrit language and literature and establish a progressive synthesis between ancient Indian wisdom and modern scientific thought in harmony with the needs of today and tomorrow;

(2) to develop and promote a system of education which aims at refining human 'sensitivities and perceptions that contribute to national cohesion, a scientific temper and independence of mind and spirit with special emphasis on-

> *(a)* sublime relationship between the teacher and the taught (Guru-ShishyaParampara- the noble Indian tradition indicative of a sense of deep gratitude and reverence towards Acharyas who conferred the bliss of fulfillment on their disciples in pursuit of learning, in quest of Truth);
>
> *(b)* innovative methods of studies and experimentation in which true spirit of curiosity search for knowledge (Jignyasha) and selfdiscipline (Svayam-Shasana) are fundamental components; and
>
> *(c)* development of faculties, not only of empirical and rational views but also or higher levels of consciousness that unifies the two;

(3) to encourage and promote innovation, research and discovery in all fields of Sanskrit learning which aims at linking the past with the present and enables the nation to meet the challenges of the future;

(4) to develop as a Light House to imbibe the integrated (holistic) vision of life through inter-disciplinary approach; and impart this vision to the teachers community and key-persons working in order fields for reawakening and regeneration of India;

(5) to prepare bands of Acharyas imbibed with wisdom and vision of Indic knowledge system;

Attested

Registrar
K. K. Sanskrit University
Ramtek, Dist. Nagpur

(6) to prepare and conduct special courses to integrate the Ayurveda with modern medicine, the Vastu Shastra with modern architecture, the Arthashastra with modern economic and political science, the Vyakarana with modern philology and linguistics, and so on;

(7) to promote better interaction and co-ordination among Sanskrit Pathashalas to make the study of traditional type of Sanskrit teaching learning more purposeful, and to effect a fusion between traditional and modern systems of Sanskrit education;

(8) to prepare and publish learning-teaching materials (including audio-visual materials) relevant to the studies;

******

- **लक्ष्यम् – "भव्यभवितव्याय संस्कृतम्"**

संस्कृतभाषा प्राचीनकालादारभ्य असीमज्ञानभाण्डारमासीत् यस्य प्रभावः भारतदेशे बहुभ्यः वर्षेभ्यः विद्यते। संस्कृतं समग्रदेशम् एकत्रीकरोति एवञ्च वैभवं प्रति अग्रे सारयति।

संस्कृतभाषायाः वैभवं विपुलं विशालञ्च वर्तते यदत्र अध्ययनस्य विभिन्नाः शाखाः अन्तर्भवन्ति। संस्कृतभाषायाः बहु आयामिता, विभिन्नता तस्याः वाङ्मये विद्यमानानां बहुविधविषयाणां शास्त्राणाञ्च परिचयेन प्राप्यते यथा व्याकरणं, विज्ञानं तन्त्रज्ञानमित्यादि। एतैः संस्कृतस्य भव्यभवितव्यं स्पष्टं सुप्रकाशितञ्च विद्यतेति आश्वास्यते।

"भव्यभवितव्याय संस्कृतम्" इति यद् विश्वविद्यालयस्य अन्तर्दृष्टिवाक्ये उक्तमेतस्य अभिहितार्थस्तु वर्तते यत् भविष्यकालस्य संततये संस्कृतस्य समृद्धिपुरस्सरमनुवर्तनं तदपि तन्त्रज्ञानस्य साहाय्येन।

क.का.संस्कृतविश्वविद्यालयः संस्कृतं केवलं भाषारूपेण न पश्यति अपि तु इयं काचित् विशिष्टा जीवनशैली यामादाय मनुष्यः सुफलान्वितं जीवनं यापयितुं समर्थो भवेदिति |

- **कार्यम् - "संस्कृतं सर्वेषाम्"**

क.का.संस्कृतविश्वविद्यालयस्येतद् ध्येयं वर्तते यत् "संस्कृतं सर्वेषाम्" । अत्रोपयुक्तः "सर्वेषाम्" इति शब्दः आबालवृद्धान्, वर्णजात्यादिभेदरहितान्, सर्वविद्याध्ययनशाखाः, सर्वसंशोधकान् सर्वानपि संबोधयति।

"वसुधैव कुटुम्बकम्" इति खलु संस्कृतस्य विश्वव्याप्तां सीमां सूचयति | अयं विश्वविद्यालयः संस्कृतस्योपयोगं समर्थयति एवञ्च सर्वदा संस्कृतप्रचाराय सश्रमं यतमानः वर्तते । तदर्थं नैके प्रकल्पाः, उपक्रमाश्च प्रारब्धास्सन्ति।

- **क.का.संस्कृतविश्वविद्यालयस्य वैशिष्ट्यानि**

Attested
Agasti
Registrar
K. K. Sanskrit University
Ramtek, Dist. Nagpur

- भारतदेशस्य संस्कृतविश्वविद्यालयेषु विश्वविद्यालयस्यास्य नैकानि वैशिष्ट्यानि सन्ति। विश्वविद्यालयस्य अन्तर्दृष्टिवाक्ये तथा ध्येयवाक्ये विश्वविद्यालयेन तस्य व्याप्तिः, कार्यक्षेत्रं, कार्यानि तथा अनुसन्धानक्षेत्रादिकं स्पष्टं व्याख्यातमस्ति।
- समग्रमहाराष्ट्रराज्यमस्य कार्यक्षेत्रं विद्यते यद्वारा विश्वविद्यालयोऽयं बहूनामाधुनिकविषयाणां शास्त्राणाञ्च शिक्षणं वितरति। यथा योगः, मानवप्रशासनं, सङ्गणकविद्याः, ग्रंथालयविज्ञानं, समाजशास्त्रं, शिक्षाशास्त्रम्, आतिथ्यप्रबन्धनं, ललितकलाः प्रयोगप्रधानकलाः इत्यादि।
- उपरोक्तपाठ्यक्रमेषु भारतीयाध्ययनपरम्परायाः ज्ञानवैभवात् विषयांशः योजितः वर्तते एवञ्च विंशतिः प्रतिशतं साक्षात् संस्कृतस्य विषयांशः अपि वर्तते।
- एतेन सह पञ्चाशदधिकाः प्रमाणप्रत्रपाठ्यक्रमाः, पदविकापाठ्यक्रमाश्च चाल्यन्ते यत्र निसर्गोपचारः, पंचकर्म वास्तुविद्या इत्यादि संमिश्रपाठनांशाः कालानुगुणं कौशलवर्धनाय अध्याप्यन्ते। आधुनिकविद्याशाखानां निमित्तं तदुपयोगि संस्कृतस्य विषयांशयोजने विश्वविद्यालयः प्रयासरतः वर्तते। एतन्माध्यमेन विश्वविद्यालयः आधुनिकविषयैः सह आत्मानं योजयितुं प्रयतते।
- एतद्विहाय सङ्गणकीयं भाषाशास्त्रं, योगचिकित्सा, वास्तुविद्या इत्यादिविषयेषु विद्यमानाः शक्यताः अन्विष्य कार्यरतः वर्तते। एतेन संस्कृतस्य मार्गनिर्धारणं, भाविनिकाले संस्कृतस्य विकासाय देशे उत्साहवर्धनञ्च भविष्यति।
- एतदर्थं नैके सामञ्जस्यनियमाः स्वाक्षरीकृतास्सन्ति। महाराष्ट्रविधिविद्यापीठेन सह मिलित्वा “Shastric Methodology of argumentation for Legal Practitioners” इति प्रमाणपत्रपाठ्यक्रमः प्रारब्धः वर्तते।
- एतया दिशा विश्वविद्यालयेन वारंगापरिसरे पाठ्यक्रमाश्च आरब्धास्सन्ति। यथा M.A.in Multidiscipinary Sanskrit, M.A. in Jyotirvijnana, M.Sc in Yogic Science इत्यादि। एते पाठ्यक्रमाः आधुनिकविषयेषु संस्कृतस्य नूतनान् अवसरान् उद्घाटयिष्यन्ति।

- **नवाचारनिमित्तं परम्परा – रामटेके प.पू.गोळवलकरगुरुजी गुरुकुलम्**

विश्वविद्यालयेन रामटेकपरिसरे निरन्तरं संस्कृतसाहित्यं, वेदः, योगः, व्याकरणं, ज्यौतिषं, दर्शनं, शिक्षाशास्त्रमित्यादि प्रधानाध्ययनविषयेषु अवधानं केन्द्रीकृतं वर्तते। रामटेकपरिसरे परम्परागताः शास्त्रीयपदवीपाठ्यक्रमाः पदव्युत्तरपाठ्यक्रमाश्च चलन्ति। एतेन सह नागपुरपरिसरे आधुनिकाः बहुशास्त्रीयपाठ्यक्रमाः चाल्यन्ते। उभयत्रापि उत्तमछात्रसंख्या स्वप्रतिष्ठया साधितास्ति।

विश्वविद्यालयस्य शैक्षिकविभागाः तेषां विषयेषु विशिष्टाचार्य, विद्यावारिधिः पाठ्यक्रमान् नियततया चालयन्ति यत्र बहुशास्त्रीयाध्ययनाय प्रोत्साहनं प्रदीयते।

- **स्वावलम्बिसंस्थाननिर्माणम् –**

विश्वविद्यालयेन स्वावलम्बनाय नैके प्रकल्पाः उपक्रमाश्च आरब्धाः तद्वारा स्वावलम्बनाय पदं निहितमस्ति । वित्तस्रोतांसि निर्मातुं विश्वविद्यालयेन स्वकीयशैक्षिकसेवामाध्यमेन राज्ये व्याप्तिर्वर्धिता वर्तते।

Attested
Agasti
Registrar
K. K. Sanskrit University
Ramtek, Dist. Nagpur

विश्वविद्यालयस्य योगविभागः तथा ज्यौतिषविभागः स्वपोषितपाठ्यक्रमान् चालयन्ति।एतेन संविदा-अध्यापकानां वेतनादिकं स्वयमूह्यते । स्वयंपोषणाय विश्वविद्यालयेन दूरस्थशिक्षाप्रणाल्या द्विविधशिक्षाक्षेत्रेऽपि प्रवेशः कृतः वर्तते।

- **सामाजिकसम्बन्धः**

विश्वविद्यालयः एकाकि कार्यं कर्तुं न प्रभवति तस्मात् विस्तारसेवामण्डलमाध्यमेन सामाजिकसम्बन्धः स्थाप्यते। एतद्वारा विश्वविद्यालयः अनौपचारिकशिक्षासंस्थाभ्यः साहाय्यं प्रदाय सामाजिकसम्बन्धं स्थापयति । वेदपाठशालाभ्यः सम्बन्धस्थापनेन विश्वविद्यालयेन सह कार्यं कर्तुमवसरः प्रकल्पितः। एतस्मिन् परामर्शकेन्द्रानि अपि स्थापितानि सन्ति । शालाद्वयं वित्तीयसाहाय्येन समर्थितमस्ति। एवञ्च नैकानि सामाजिक-दायित्वानि च स्वीकृतानि सन्ति।

स्वकीयां रणनीतिमादाय विकासं प्रति अग्रेसरः अयं विश्वविद्यालयः शिक्षाक्षेत्रे नूतनपरिवर्तनस्य उदाहरणत्वेन स्वीक्रियते। शिक्षायाः गुणवत्ता, समानता, अभिगमः एतेषु विषयेषु प्रामुख्यं प्रदाय तल्लक्ष्यसाधनाय अध्यापकानां भूमिकां निश्चित्य कार्यं करोति।

- **संस्थायाः प्रधानमूल्यानि उद्देश्यानि च**

प्रधानमूल्यानि संस्थायाः ध्येयमनुसृत्य निर्मितानि मार्गदर्शकतत्त्वानि भवन्ति येभ्यः समये समये सुचारु मार्गदर्शनं प्राप्यते ।

नीतिमूल्यानि – विश्वविद्यालयस्य सर्वेषां हितग्राहिनां सदस्यानाञ्च गौरवं समादरयितुं तादृशं शैक्षिकवातावरणप्रदानं येन दायित्वपूर्णः तत्त्वाधिष्टितः व्यवहारः विकसितो भवेत् ।

अखण्डता – विश्वविद्यालयस्य सर्वे क्रियाकलापाः नैतिकमूल्यान्विताः भवन्ति । विभिन्नस्तरेषु स्वोद्देश्यं प्रति प्रतिबद्धता वर्तते । विश्वविद्यालयस्य सर्वेषां हितग्राहिनां सामजिकानां छात्राणां सदस्यानाञ्च प्रति विद्यमाना प्रतिबद्धता प्रामाणिकतया सर्वसमावेशकनीत्या परिपाल्यते ।

गुणवत्ता – छात्राणां ज्ञानसंवर्धनाय, कौशलविकासाय, उद्योगप्राप्तये, वैयक्तिकाभिवृद्धये, नेत्तृत्व विकासाय, सामजिकदयित्त्वनिर्वहणाय गुणवत्तापूर्णाः पाठ्यक्रमाः प्रदीयन्ते । गुणवत्तासंरक्षणाय विश्वविद्यालयः निरन्तरं परिशीलनं विदधाति ।

भारतीयाध्ययनपरम्परायाः सशक्तीकरणम् – विश्वविद्यालयस्य विभिन्नोपक्रमैः गतिविधिभिश्च सर्वदा विश्वविद्यालयः पारंपारिकाध्यनविषयाणां , भारतीयाध्ययनपरम्परायाः च सशक्तीकरणद्वारा प्रोत्साहनं करोति ।

- **उद्देश्यानि**
- संस्कृतं भाषासाहित्ययोः विद्यमानं विज्ञानं, दर्शनं, वैश्विकमूल्यानि इत्यादिकस्य पुनरुज्जीवनं, परिपोषणं, परिव्याप्तिः तथा प्राचीनभारतीयविज्ञानस्य आधुनिकवैज्ञानिकचिन्तनस्य च विकासोन्मुखः समन्वयः |

Attested

Registrar
K. K. Sanskrit University
Ramtek, Dist. Nagpur

- मानवीयसंवेदनाः तथा जीवनदर्शनानि च संस्कर्तुं शिक्षारीतेः प्रवर्धनं पुरस्करणञ्च यद्वारा राष्ट्रीयसमैक्यं, वैज्ञानिकभावना, विचारस्वतन्त्र्यम् इत्येतस्य विकासाय –
  1. गुरुशिष्यसंप्रदायस्य आचार्यवरिवस्यायाश्च संबन्धाभिवर्धनम्
  2. जिज्ञासा-स्वयंशासनमिति मौलिकतत्त्वयोः कृते अध्ययनं प्रयोग इत्येतयोरभिवर्धनम्
  3. न केवलं व्यावहारिक्याः तार्किक्याः वा अपितु उत्कृष्टचेतनायाः प्रतिभायाः विकासनं यद्वारा जिज्ञासा स्वयंशासनञ्च परस्परं समन्वयेयाताम्
- संस्कृताध्ययनस्य सर्वक्षेत्रेषु नवीनसर्जनं संशोधनमाविष्कारञ्च प्रोत्साहयितुं तद्वारा भाविकालस्य अपेक्षाणां वर्तमानकालस्य चावश्यकतानाञ्च परिपूरणम्
- अन्तःश्शाखीयप्रणाल्या समन्वयात्मकजीवनदृष्टेह स्वीकाराय स्रोतःकेन्द्रस्य अभिवर्धनम् | तद्वारा भारतस्य उन्मेशणाय क्षेत्रान्तरे कार्यप्रवृत्तानां शिक्षकानां तदितरव्यक्तिनाञ्च दृष्टिप्रदानम् |
- भारतीयज्ञानपद्धतीनां, विज्ञानं, दर्शनञ्च आत्मसात्कृतवतामाचार्याणां गणानां निर्माणम् |
- आधुनिकवैद्याशास्त्रेण सह आयुर्वेदस्य, आधुनिकवास्तुशास्त्रेण सह भारतीयवास्तुशास्त्रस्य, आधुनिक-आर्थिकशास्त्रेण राजकीयशास्त्रेण च अर्थशास्त्रस्य तथा आधुनिकभाषाशास्त्रस्य व्याकरणशास्त्रेण सह सुसन्धानाय विशिष्टानामभ्यासक्रमाणां निर्माणं संचालनञ्च |
- पारंपरिकसंस्कृताध्ययनाध्यापनयोः सफलीकरणाय संस्कृतशालासु मिथः सहभागितायाः समन्वयस्य च पुरस्करणं तद्वारा संस्कृतशिक्षणस्य प्राचीन-अर्वाचीनपद्धत्योः संबन्धनिर्माणम् |
- अध्ययनसंबद्धानाम् अध्ययन-अध्यापनसामग्रीनां निर्माणं प्रकाशनञ्च |

******

Attested

Agasti

Registrar
K. K. Sanskrit University
Ramtek, Dist. Nagpur